

Een leerling die stottert in mijn klas

– concrete tips voor de leerkracht (secundair onderwijs*)

Hieronder vindt u een aantal maatregelen waarmee u een leerling die stottert al een stuk tegemoet kunt komen. Rekening houden met deze adviezen versterkt vaak ook de effecten van een eventuele stottertherapie. Voor de ouders van het kind in kwestie is het daarenboven een enorme steun in de rug te weten dat de leerkracht op een juiste manier op de hoogte is van het probleem en hoe daarmee rekening kan worden gehouden.

(*) Onderstaande adviezen zijn vooral gericht op leerkrachten van het secundair onderwijs. Sommige van deze adviezen kunnen ook al nuttig zijn voor de oudste leerlingen van de lagere school.

- 1) **Neem eerst de adviezen door die bedoeld zijn voor lagereschoolkinderen**
U kan daarvoor bijvoorbeeld de brochure 'Een stotterend kind in mijn klas – concrete tips voor de leerkracht (lagere school)' lezen. Praktisch alle tips die geformuleerd werden voor jongere kinderen zijn ook van toepassing op de middelbare schoolstudent. Ze zijn te beschouwen als basisadviezen die op school ook voor 'oudere' jongeren die stotteren een groot verschil kunnen maken.
- 2) **Win informatie in over stotteren**
Alvorens met jongeren in gesprek te gaan over stotteren, is het wellicht geen overbodige luxe wat kennis over stotteren op te doen of deze te updaten. Er zijn immers weinig zaken waarover zoveel misverstanden bestaan als over stotteren. Als een leerling zijn spreekprobleem met u durft bespreken is het belangrijk hierover correcte en realistische informatie te kunnen geven. U kunt heel wat informatie vinden op het internet. Een goede synthese van de belangrijkste actuele informatie over stotteren vindt u ook in de brochure 'Stotteringsignalen – informatie voor de leerkracht'.
- 3) **Bespreek het stotteren met de student**
Als klastitularis of vertrouwenspersoon kan u met de student het probleem bespreken. U kan hem of haar vragen welke strategieën hulpvol kunnen zijn voor het wegnemen of verminderen van de stress of de tijdsdruk die met het spreken gepaard gaat.
- 4) **Breng ook de rest van de betrokken leerkrachten op de hoogte**
Het is voor de student erg geruststellend te weten dat *alle* leerkrachten op de hoogte zijn van het spreekprobleem – dát alleen al kan al een stuk van de stress bij het spreken verminderen. Daar komt nog bij dat er niets zo verwarrend (of frustrerend) is als het feit dat verschillende leerkrachten ook verschillende, soms tegenstrijdige maatregelen nemen of adviezen geven.
- 5) **Geef de mogelijkheid en de tijd aan de leerling om te zeggen wat hij/zij wil**
Probeer geen woorden en zinnen aan te vullen – hoe goedbedoeld ook, en behoud oogcontact. Net zoals u doet bij een leerling die wel vloeiend spreekt. Dit is niet zo evident als het lijkt en vraagt soms wat 'training', maar voor de jongere in kwestie betekent dit een wereld van verschil. Het is overigens meteen ook een teken van respect en een positief model voor de medeleerlingen. U toont hen als het ware hoe stottermomenten bij de luisteraar niet per se onwennigheid of zenuwachtigheid hoeven uit te lokken, en hoe de spreker daardoor meer ontspannen en soms ook al wat vloeiender gaat praten.
- 6) **Focus op de inhoud, en minder op de vorm**
Met andere woorden, luister naar *wat* de student zegt en niet naar *hoe* het gezegd wordt. Dit advies kan hier en daar wat wenkbrauwen doen fronsen. Zich op een juiste manier, correct en gepast leren uiten staat immers hoog op het agenda in de secundaire graden. Het is geen enkel probleem ook de stotterende student hiertoe te stimuleren, zolang de focus maar in de eerste plaats op de boodschap zelf ligt. En vooral: zolang *vloeiendheid* en *snelheid* maar niet mee in het eisenpakket worden opgenomen; dat zou gewoonweg onrealistisch en contraproductief zijn.
- 7) **Verwijs de student, indien nodig, door naar een stottertherapeut**
Het kan uiteraard zeer zinvol zijn daar de ouders bij te betrekken. Stottertherapeuten hebben de ervaring dat de stap naar hulp, naar gespecialiseerde begeleiding, vaak moeilijker is naarmate de persoon die stottert ouder is. Op volwassen leeftijd denken mensen die ooit te kampen hadden met een stotterprobleem nog vaak met dankbaarheid terug aan die ene leerkracht met wie zij open en vrij over hun probleem konden praten, en die hen het zetje heeft gegeven naar gespecialiseerde hulp. Uit onwennigheid of onwetendheid blijft men nog al te vaak steken bij nietsdoen. Heeft de leerling, indien nodig, de weg naar therapie gevonden, dan kan het uiteraard heel zinvol zijn dat leerkracht en logopedist-stottertherapeut informatie uitwisselen over eventuele specifieke maatregelen die kunnen worden genomen.